

Skattedirektoratet

E-post: firmapost@skatteetaten.no

Ref. 2016/22142

Oslo, 13. februar 2019

Høring - forslag om merverdiavgiftsfritak for elektroniske publikasjoner

1. Innledning

Vi viser til Skattedirektoratets høring med frist 15. februar 2019.

Forleggerforeningen er en bransjeorganisasjon for forlag som representerer den vesentlige del av bokomsetningen i Norge. Forleggerforeningen har rundt 100 medlemsforlag. Foreningen tar hånd om fellestiltak og service overfor medlemsforlagene. Forleggerforeningen har inngått normalavtaler med forfatterforeningene og oversetterforeningene, samt Bokavtalen med Bokhandlerforeningen. Forleggerforeningen er medlem av Kopinor og Norwaco.

Forleggerforeningen støtter forslaget om fritak for elektroniske utgaver av tidsskrift og elektroniske bøker og er enig i at begrunnelsen for merverdiavgiftsfritak for trykt skrift, yringsfrihet og ønsket om å styrke den norske litteraturen og det norske språket, gjelder tilsvarende for elektroniske publikasjoner.

Forleggerforeningen er imidlertid ikke enig i Skattedirektoratets forslag om hvordan fritaket for elektroniske publikasjoner skal gjennomføres. Selv om vi har forståelse for Direktoratets ønske om forenklet avgiftshåndtering, vil forslaget slik det skisseres være å helle barnet ut med badevannet. Forslaget om en snever definisjon av e-bøker (pkt. 2 nedenfor), og forslaget om avgrensning mot abonnementstjenester som omfatter et enkelt element som ikke har momsfritak, er ikke i tråd med formålet med lovendringen.

2. Definisjon av elektroniske bøker

Direktoratet ber om høringsinstansenes syn på forslaget om at elektroniske bøker skal defineres som dokumentfiler med tekst og stillbilde, slik at «bøker som inneholdt noko lyd og film fell utanfor fritaket. Dette for at fritaket i størst mogleg grad skal samsvare med fritaket for trykte bøker».

Digitaliseringen har muliggjort konvergens av mange forskjellige medier og det stilles krav fra det offentlige til medie- og kulturbransjen om å være med på denne utviklingen. For eksempel har Kunnskapsdepartementet utarbeidet en strategi for digitalisering av høyere utdanning og krav om universell utforming. Norske akademiske forlag utvikler og gir ut en svært stor del av det som i dag er pensum og faginnhold i ved norske universiteter og høyskoler. Forlagene er nå i ferd med å digitalisere betydelige deler av sin bokportefølje, og vil tilby e-bøker i ulike formater til studenter og

ansatte for salg, og for utlån gjennom forskningsbibliotekene. Nyere titler vil kunne tilbys som epub3-filer, noe som vil være nødvendig for å kunne oppfylle krav til universell utforming. Slike utgivelser vil kunne inneholde musikk og film. Disse vil være pedagogisk berikende, både for den jevne student, og for de som har behov for spesiell tilrettelegging. Lignende for andre utgivelser som for eksempel barnebøker. De vil gjerne inneholde beriket tekst i den elektroniske versjonen.

Merverdiavgift på lyd- og/eller filmberikende bøker vil virke innovasjonshemmende. Det vil både virke begrensende på utviklingen av moderne digitale bokprodukter generelt, og hindre at bransjen oppfyller offentlige mål, som for eksempel kravet om universell utforming.

Merverdiavgift på elektroniske lærebøker med musikk eller film vil gjøre bøkene dyrere. Det gir bransjen et økonomisk disinsentiv til å utvikle pedagogisk gode, berikede lærebøker. Et konkret eksempel: *English for teachers and learners* er en lærebok for lærerstudenter, som finnes både som papirbok og e-bok (Unibok). Disse har identisk tekst. Men e-boken har innleste lydfiler, bl.a. med eksempler på britisk, australsk og amerikansk engelsk. Det vil være urimelig at så like produkter skal ha ulik merverdiavgift.

Forleggerforeningen mener at e-bøker for som inneholder musikk- og film for pedagogiske, kunstneriske formål og/eller universell utforming bør være fritatt fra merverdiavgift.

Formålet med å utvide momsuntaket til e-bøker er å styrke ytringsfriheten, den norske litteraturen og det norske språket. Etter vårt skjønn er ikke dette formålet ivaretatt i høringsforslaget. Det er ikke en-til-en-forhold mellom papirbøker og e-bøker, og en utgiver som ikke benytter mulighetene som teknologien gir, vil fort bli akterutseilt.

Dette har man tatt høyde for i Sverige, i arbeidet med implementeringen av EU-direktivet: «Med hänsyn till den snabba tekniska utvecklingen är det inte lämpligt att i lagtexten definiera vad som utgör en elektronisk publikation. En sådan definition riskerar att snabbt bli inaktuell. Lagtexten bör utformas så att den är hållbar i förhållande till den tekniska utvecklingen.»¹

Den samme fleksibiliteten ser vi i EU-direktivets definisjon: «Supply, including on loan by libraries, of books, newspapers and periodicals either on physical means of support or supplied electronically or both (including brochures, leaflets and similar printed matter, children's picture, drawing or coloring books, music printed or in manuscript form, maps and hydrographic or similar charts), other than publications wholly or predominantly devoted to advertising and other than publications wholly or predominantly consisting of video content or audible music».

Det er viktig å merke seg at direktivet tillater laveste momssats for elektroniske publikasjoner som inneholder film og musikk så lenge dette ikke er dominerende («predominant»). Dette er en moderne og fornuftig grensedragnings. Det er vanskelig å forstå at Skattedirektoratet ønsker en definisjon som er snevrere enn det man har i EU-lovgivningen og snevrere enn det man finner i andre europeiske land, som for eksempel Italia, Portugal og Spania.

Det svenske Finansdepartementet foreslår følgende avgrensning: «Produkter som helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam eller helt eller huvudsakligen består av rörlig bild eller hörbar musik ska inte omfattas». Og videre: «I lagtexten har rörlig bild använts i stället för videoinnehåll som används i direktivet. Rörlig bild omfattar t.ex. filmer, videoklipp och tvprogram med eller utan ljud.»

¹ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2018/12/sankt-mervardesskatt-pa-elektroniska-publikationer/>

Vi gjør også oppmerksom på at bruk av denne type definisjoner ikke er ukjent i norsk lovgivning, se for eksempel definisjonen av elektroniske nyhetstjenester: «I hovedsak inneholder en bred dekning av nyhets- og aktualitetsstoff».

Basert på gjennomgangen ovenfor foreslår Forleggerforeningen endringer av forslaget til lovtekst, se pkt. 4. Vi minner også om at de foreslåtte endringene er helt nødvendig for at definisjonen av e-bøker ikke skal stenge for momsfritak på lydbøker. Lydbøker som kjent i dag unntatt merverdiavgift i siste omsetningsledd. Hvis innværende forslag er ment for å styrke den norske litteraturen og det norske språket, gir det ingen mening å definere ut elektroniske lydbøker.

3. Avgrensning mot abonnementsordninger

Tilsvarende mener Forleggerforeningen at Direktoratets ønske om forenklet avgiftshåndtering ikke rettferdiggjør en innsnevring av momsfritaket. Det må ikke være slik at det faktisk at et abonnement omfatter et enkelt element som ikke er fritatt, skal medføre at hele abonnementet faktureres med merverdiavgift.

Dagens abonnementstjenester for litteratur inneholder i hovedsak litteratur i form av lydbøker som strømmes, men det kan ikke utelukkes at det i fremtiden vil bli tilbudt abonnementstjenester med ikke bare e- og lydbøker, men også film og musikk.

Forleggerforeningen ber derfor Direktoratet finne en mer fleksibel formulering som sikrer at det betales merverdiavgift for den avgiftsbelagte omsetningen, men ikke at det ilegges merverdiavgift for alt.

4. Konkret innspill til merverdiavgiftsforordningen § 6-6-1

§ 6-6-1 Elektroniske bøker

(1) Med elektroniske bøker menes digitale bokprodukter unntatt de som inneholder en dominerende del film og/eller musikk, og som ikke er elektroniske nyhetstjenester eller elektronisk utgave av tidsskrift.

Med vennlig hilsen

Kristenn Einarsson
Administrerende direktør
Den norske Forleggerforening